

Σύμφωνα με έκθεση που δημοσίευσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τα παιδιά στην Ευρώπη αρχίζουν να μαθαίνουν ξένες γλώσσες από όλο και πιο μικρή ηλικία, τα περισσότερα ήδη ξεκινούν μεταξύ 6 και 9 ετών. Τα τελευταία 15 έτη οι περισσότερες χώρες ή περιφέρειες μείωσαν την ηλικία έναρξης της υποχρεωτικής εκμάθησης ξένων γλωσσών, ενώ κάποιες προσφέρουν μαθήματα ξένων γλωσσών ήδη από την προσχολική ηλικία - η γερμανόφωνη κοινότητα του Βελγίου για παράδειγμα προσφέρει μαθήματα ξένων γλωσσών από την ηλικία των 3 ετών. Στην έκθεση Βασικά στοιχεία για τη σχολική διδασκαλία ξένων γλωσσών στην Ευρώπη 2012 επιβεβαιώνεται ότι η διδασκαλία των αγγλικών ως ξένης γλώσσας είναι, με μεγάλη διαφορά, η πλέον διαδεδομένη σε σχεδόν όλες τις ευρωπαϊκές χώρες και ακολουθούν τα γαλλικά, τα ισπανικά, τα γερμανικά και τα ρωσικά.

«Η γλωσσική και πολιτισμική πολυμορφία αποτελούν ένα από τα σημαντικότερα πλεονεκτήματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης» δηλώνει η επίτροπος για την εκπαίδευση, τον πολιτισμό, την πολυγλωσσία και τη νεολαία κ. Ανδρούλλα Βασιλείου. Η εκμάθηση γλωσσών διευκολύνει την επικοινωνία μεταξύ των λαών και των χωρών και ενθαρρύνει τη διασυνοριακή κινητικότητα και την ένταξη των μεταναστών. Με μεγάλη μου ικανοποίηση διαπιστώνω ότι ακόμη και οι πιο νεαροί πολίτες μας απολαμβάνουν τη χαρά που προσφέρει η ανακάλυψη ξένων γλωσσών. Θα ήθελα επίσης να προτρέψω τους πολίτες μας να μην περιορίζονται μόνο στις πλέον διαδεδομένες γλώσσες, για να μπορέσουν να εκτιμήσουν την απίστευτη γλωσσική πολυμορφία της Ευρώπης.»

Στην έκθεση επισημαίνεται ότι όλο και περισσότεροι μαθητές μαθαίνουν πλέον δύο γλώσσες τουλάχιστον για διάστημα ενός έτους κατά τη διάρκεια της υποχρεωτικής σχολικής φοίτησης. Κατά μέσο όρο, το 2009/10, το 60,8% της χαμηλότερης βαθμίδας της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης διδάχθηκε δύο ή περισσότερες ξένες γλώσσες – ποσοστό που αντιστοιχεί σε αύξηση ύψους 14,1% έναντι της περιόδου 2004/05. Κατά την ίδια περίοδο, το ποσοστό των μαθητών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης που δεν διδάχθηκε μια ξένη γλώσσα μειώθηκε από 32,5% σε 21,8%.

Τα αγγλικά είναι η πλέον διδασκόμενη ξένη γλώσσα και στις 32 σχεδόν χώρες που καλύπτει η έρευνα (27 κράτη μέλη, Κροατία, Ισλανδία, Λιχτενστάιν, Νορβηγία και Τουρκία) - από το 2004/2005 η τάση αυτή σημείωσε σημαντική αύξηση. Στην χαμηλότερη βαθμίδα της

Συντάχθηκε από τον/την Άννα Ειρήνη
Παρασκευή, 21 Σεπτεμβρίου 2012 20:14 -

δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και στην ανώτερη βαθμίδα της γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, το ποσοστό των μαθητών που μαθαίνουν αγγλικά υπερβαίνει το 90%. Μόνο ένα μικρό ποσοστό μαθητών (0-5% ανάλογα με τη χώρα) διδάσκονται άλλες γλώσσες πλην των αγγλικών, γαλλικών, ισπανικών, γερμανικών και των ρωσικών.

Στην έκθεση επιβεβαιώνεται επίσης μια διαπίστωση που προκαλεί ιδιαίτερη εντύπωση – ότι λίγες χώρες απαιτούν από τους ασκούμενους καθηγητές ξένων γλωσσών να διαμείνουν για λόγους γλωσσικής κατάρτισης στο εξωτερικό. Πράγματι, μόνο το 53,8 % των καθηγητών ξένων γλωσσών που έλαβαν μέρος στην ευρωπαϊκή έρευνα που δημοσιεύτηκε πρόσφατα για τις γλωσσικές γνώσεις (IP/12/679) δήλωσαν ότι παρέμειναν πάνω από ένα μήνα για σπουδές στη χώρα στην οποία ομιλείται η γλώσσα την οποία διδάσκουν. Αλλά το ποσοστό αυτό κρύβει μεγάλη ποικιλία προσεγγίσεων: το 79,7% των Ισπανών καθηγητών διέμειναν περισσότερο από ένα μήνα για σπουδές στη χώρα στην οποία ομιλείται η γλώσσα που διδάσκουν, ενώ στην περίπτωση των Εσθονών καθηγητών το ποσοστό ήταν μόνο 11%. Οι διαπιστώσεις αυτές θέτουν το ερώτημα κατά πόσο η έκθεση των μελλοντικών καθηγητών στην επιτόπια εμπειρία χρήσης της γλώσσας πρέπει να θεωρείται κριτήριο ποιότητας για την εκπαίδευσή τους.

Η σημασία της εκμάθησης ξένης γλώσσας θα αποτελέσει το κεντρικό θέμα της διάσκεψης «Πολυγλωσσία στην Ευρώπη» που οργανώνει η Επιτροπή στη Λεμεσό στην Κύπρο, από τις 26 έως τις 28 Σεπτεμβρίου. Η επίτροπος κ. Βασιλείου θα εκφωνήσει την εναρκτήρια ομιλία.

Γενικό πλαίσιο

Πολυγλωσσία στην ΕΕ

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προωθεί την πολυγλωσσία και την εκμάθηση ξένων γλωσσών προκειμένου 1) να προωθήσει τον διαπολιτισμικό διάλογο και μια κοινωνία χωρίς αποκλεισμούς• 2) να βοηθήσει τους πολίτες να συνειδητοποιήσουν την έννοια του πολίτη της ΕΕ• 3) να προσφέρονται ευκαιρίες στους νέους για σπουδές και εργασία στο εξωτερικό και 4) να ανοίξουν νέες αγορές για τις επιχειρήσεις της ΕΕ που ανταγωνίζονται σε παγκόσμιο επίπεδο.

Στόχος είναι μια Ευρώπη στην οποία όλοι, από πολύ μικρή ηλικία, θα διδάσκονται τουλάχιστον δύο γλώσσες επιπλέον της μητρικής τους. Στη διάσκεψη κορυφής που πραγματοποιήθηκε στη Βαρκελώνη τον Μάρτιο του 2002, καθορίστηκε ο στόχος «μητρική γλώσσα +2» από τους αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων. Η Επιτροπή, στη νέα στρατηγική της για την «επανεξέταση των δεξιοτήτων», που αναμένεται να εγκριθεί τον Νοέμβριο, θα προτείνει ένα στοιχείο συγκριτικής αξιολόγησης για την εκμάθηση ξένων γλωσσών.

«Βασικά στοιχεία για τη σχολική διδασκαλία ξένων γλωσσών στην Ευρώπη 2012»

Από την έκθεση προκύπτει ότι οι περισσότερες χώρες μείωσαν την ηλικία έναρξης της υποχρεωτικής διδασκαλίας ξένων γλωσσών τα τελευταία 15 έτη, με εξαίρεση το Βέλγιο (γαλλόφωνη κοινότητα), τη Λετονία, το Λουξεμβούργο, την Ουγγαρία, τη Μάλτα, τις Κάτω Χώρες, τη Φινλανδία, τη Σουηδία και το Η.Β.

Ενώ κατά κανόνα η ηλικία των μαθητών για την έναρξη της εκμάθησης ξένων γλωσσών μειώθηκε, ο χρόνος διδασκαλίας δεν παρουσίασε ιδιαίτερη αύξηση. Πράγματι, ο χρόνος διδασκαλίας που προβλέπεται για τις ξένες γλώσσες είναι μάλλον λίγος σε σύγκριση με τα υπόλοιπα μαθήματα.

Η έκθεση Βασικά στοιχεία για τη σχολική διδασκαλία ξένων γλωσσών στην Ευρώπη 2012 παρέχει εκτεταμένα στοιχεία για την υποστήριξη της διαδικασίας χάραξης πολιτικής και τη

βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας της εκμάθησης γλωσσών. Η προώθηση της εκμάθησης γλωσσών αποτελεί έναν από τους βασικούς στόχους της στρατηγικής της Επιτροπής για την εκπαίδευση και την κατάρτιση (ET 2020), και είναι επίσης καίρια για την ενθάρρυνση της διασυνοριακής κινητικότητας των πολιτών της ΕΕ, που αποτελεί έναν από τους στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για τις θέσεις εργασίας και την οικονομική μεγέθυνση.

Η έκθεση, που καταρτίζεται κάθε 3-4 έτη, συγκεντρώνει πληθώρα πηγών για την άντληση στοιχείων και παρέχει μια συνολική εικόνα της διδασκαλίας ξένων γλωσσών στις 32 συμμετέχουσες χώρες. Περιλαμβάνει 61 δείκτες σε πέντε κατηγορίες: Περιεχόμενο, οργάνωση, συμμετοχή, εκπαιδευτικές και διδακτικές μέθοδοι. Τα στοιχεία αντλούνται κυρίως από τέσσερις πηγές: Ευρυδική, Eurostat, την ευρωπαϊκή έρευνα για τις γλωσσικές δεξιότητες, και τη διεθνή έρευνα PISA (πρόγραμμα διεθνούς αξιολόγησης μαθητών) του ΟΟΣΑ.

Τα στατιστικά αυτά στοιχεία συνδυάζονται με μια περιγραφή του γενικού πλαισίου και της οργάνωσης της διδασκαλίας ξένων γλωσσών, τα επίπεδα συμμετοχής των μαθητών καθώς και αναλυτικά στοιχεία για την αρχική και επακόλουθη εκπαίδευση των καθηγητών ξένων γλωσσών. Επιπλέον, η έκθεση παρουσιάζει επίσης τις τάσεις στη διδασκαλία ξένων γλωσσών τα τελευταία έτη και αναλύσεις της παρούσας κατάστασης σε σύγκριση με το παρελθόν.

Η δημοσίευση Βασικά στοιχεία για τη σχολική διδασκαλία ξένων γλωσσών στην Ευρώπη 2012 εκδίδεται από κοινού από την Eurostat/Ευρυδική σε στενή συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Ευρωβαρόμετρο: το 98% δηλώνει ότι η εκμάθηση γλωσσών είναι καλή για τα παιδιά τους, αλλά από τις εξετάσεις αναδεικνύονται ελλείψεις δεξιοτήτων

Σχεδόν εννέα στους δέκα πολίτες της ΕΕ θεωρούν ότι η ικανότητα ομιλίας ξένων γλωσσών είναι πολύ χρήσιμη και το 98% δηλώνουν ότι η γλωσσομάθεια θα είναι θετική για το μέλλον των παιδιών τους, σύμφωνα με νέα δημοσκόπηση του Ευρωβαρόμετρου σχετικά με τη στάση των πολιτών της ΕΕ για την πολυγλωσσία και την εκμάθηση ξένων γλωσσών.

Ωστόσο, μια ξεχωριστή μελέτη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η πρώτη ευρωπαϊκή έρευνα για τις γλωσσικές ικανότητες, υπογραμμίζει ότι υπάρχει χάσμα μεταξύ των φιλοδοξιών και της πραγματικότητας όσον αφορά τις δεξιότητες σε ξένες γλώσσες στην πράξη: οι εξετάσεις που πραγματοποιήθηκαν μεταξύ των εφήβων μαθητών σε 14 ευρωπαϊκές χώρες δείχνουν ότι μόνο το 42% έχουν καλή γνώση της πρώτης τους ξένης γλώσσας και μόνο το 25% της δεύτερης. Ένας σημαντικός αριθμός, το 14%, στην περίπτωση της πρώτης ξένης γλώσσας και το 20% στη δεύτερη, δεν περνούν με επιτυχία ούτε το επίπεδο του «βασικού χρήστη».

Η κ. Ανδρούλλα Βασιλείου, επίτροπος της Ευρωπαϊκής Ένωσης αρμόδια για θέματα εκπαίδευσης, πολιτισμού, πολυγλωσσίας και νεολαίας, δήλωσε: «Αυτή η έρευνα του Ευρωβαρόμετρου δείχνει ότι η πολυγλωσσία και η εκμάθηση γλωσσών είναι πολύ σημαντικά για τους ανθρώπους και αυτό είναι κάτι που πρέπει να μας χαροποιεί. Πρέπει όμως να κάνουμε περισσότερα για να βελτιώσουμε τη διδασκαλία και την εκμάθηση γλωσσών. Η ικανότητα επικοινωνίας σε μια ξένη γλώσσα διευρύνει τους ορίζοντές σας και ανοίγει πόρτες• σας καθιστά πιο απασχολήσιμους και, στην περίπτωση των επιχειρήσεων, μπορεί να προσφέρει περισσότερες ευκαιρίες στην ενιαία αγορά. »

Δέκα χρόνια μετά τη δήλωση της Βαρκελώνης το 2002 με την οποία οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων ζήτησαν να αρχίζει η διδασκαλία τουλάχιστον δύο ξένων γλωσσών από πολύ

Συντάχθηκε από τον/την Άννα Ειρήνη
Παρασκευή, 21 Σεπτέμβριος 2012 20:14 -

νεαρή ηλικία, οι Ευρωπαίοι γνωρίζουν σε μεγάλο βαθμό τα πλεονεκτήματα της πολυγλωσσίας. Σχεδόν τα τρία τέταρτα (72%) συμφωνούν με το στόχο αυτό και το 77% πιστεύουν ότι θα πρέπει να αποτελεί πολιτική προτεραιότητα. Περισσότερο από το ήμισυ των ευρωπαϊών πολιτών (53%) χρησιμοποιούν ξένες γλώσσες στην εργασία τους και το 45% θεωρούν ότι απέκτησαν καλύτερη δουλειά στη χώρα τους χάρη στη γνώση ξένων γλωσσών.

Ωστόσο, ο αριθμός των Ευρωπαίων που δήλωσαν ότι μπορούν να συνεννοούνται σε μια ξένη γλώσσα μειώθηκε ελαφρά, από το 56% στο 54%. Αυτό οφείλεται εν μέρει στο γεγονός ότι τα ρωσικά και τα γερμανικά δεν είναι πλέον υποχρεωτικά στα σχολικά προγράμματα στις χώρες της κεντρικής και της ανατολικής Ευρώπης.

Το ποσοστό των μαθητών που γνωρίζουν καλά την πρώτη τους ξένη γλώσσα κυμαίνεται από 82% στη Μάλτα και τη Σουηδία (όπου τα αγγλικά είναι η πρώτη ξένη γλώσσα) μέχρι μόλις 14% στη Γαλλία (που μαθαίνουν αγγλικά) και 9% στην Αγγλία (που μαθαίνουν γαλλικά). Μια από τις πιο αξιοσημείωτες αλλαγές από το 2005 είναι ότι το διαδίκτυο έχει ενθαρρύνει τα άτομα να διευρύνουν τις «παθητικές» δεξιότητες ανάγνωσης και προφορικής κατανόησης ξένων γλωσσών. Ο αριθμός των Ευρωπαίων που χρησιμοποιούν τακτικά ξένες γλώσσες στο διαδίκτυο, μέσω για παράδειγμα των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, έχει αυξηθεί κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες, από 26% σε 36%.

Επόμενα βήματα

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επιθυμεί να ενισχύσει τη στήριξη για την εκμάθηση γλωσσών μέσω του νέου προγράμματος «Erasmus για όλους» (IP/11/1398). Η εκμάθηση γλωσσών είναι ένας από τους έξι ειδικούς στόχους και η Επιτροπή προτίθεται να ενισχύσει τη χρηματοδότηση για μαθήματα γλωσσών για τα άτομα που επιθυμούν να σπουδάσουν, να επιμορφωθούν ή να είναι εθελοντές στο εξωτερικό. Η Επιτροπή θα έχει προτείνει μέχρι το τέλος του 2012 ένα ευρωπαϊκό σημείο αναφοράς για τις γλωσσικές γνώσεις το οποίο θα εκτιμήσει την πρόοδο των κρατών μελών για τη βελτίωση της διδασκαλίας και της εκμάθησης γλωσσών.

Τα αποτελέσματα του Ευρωβαρόμετρου «Οι Ευρωπαίοι και οι γλώσσες τους» και η ευρωπαϊκή έρευνα για τις γλωσσικές γνώσεις θα συζητηθεί σε διεθνή διάσκεψη που θα πραγματοποιηθεί στη Λεμεσό (Κύπρος), η οποία θα συμπέσει με την επόμενη ευρωπαϊκή ημέρα των γλωσσών (26 Σεπτεμβρίου).

Ιστορικό

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης το 2002 ζήτησε να ληφθούν μέτρα για «να βελτιωθεί η απόκτηση βασικών δεξιοτήτων, ειδικότερα με τη διδασκαλία δύο τουλάχιστον ξένων γλωσσών από πολύ νεαρή ηλικία» και για τη «θέσπιση δείκτη γλωσσικών ικανοτήτων».

Η έρευνα του Ειδικού Ευρωβαρόμετρου (386) για τους Ευρωπαίους και τις γλώσσες τους πραγματοποιήθηκε την άνοιξη του 2012. Σχεδόν 27 000 άτομα ερωτήθηκαν σε προσωπικές συνεντεύξεις στη μητρική τους γλώσσα. Καλύφθηκαν και τα 27 κράτη μέλη και οι συμμετέχοντες αντιπροσώπευαν διάφορες κοινωνικές και δημογραφικές ομάδες.

Τα γερμανικά είναι η ευρύτερα ομιλούμενη μητρική γλώσσα (16%), και ακολουθούν τα ιταλικά και τα αγγλικά (13% η κάθε μία), τα γαλλικά (12%), και στη συνέχεια τα ισπανικά και τα πολωνικά (8% η κάθε μία).

Οι χώρες που παρουσιάζουν τις πλέον αξιοσημείωτες αυξήσεις στο ποσοστό των συμμετεχόντων που απαντούν ότι μπορούν να μιλήσουν τουλάχιστον μία ξένη γλώσσα αρκετά καλά ώστε να κάνουν μια συζήτηση, σε σύγκριση με τα δεδομένα από την έρευνα του Ευρωβαρόμετρου του 2005, είναι η Αυστρία (+16 ποσοστιαίες μονάδες, 78%), η

Συντάχθηκε απο τον/την Άννα Ειρήνη
Παρασκευή, 21 Σεπτέμβριος 2012 20:14 -

Φινλανδία (+6 ποσοστιαίες μονάδες, 75%), και η Ιρλανδία (+6 ποσοστιαίες μονάδες, 40%). Αντίθετα το ποσοστό που μπορεί να μιλά τουλάχιστον μία ξένη γλώσσα έχει μειωθεί αισθητά στη Σλοβακία (-17 ποσοστιαίες μονάδες, 80%), η Τσεχική Δημοκρατία (-12 μονάδες, 49%), η Βουλγαρία (-11 μονάδες, 48%), η Πολωνία (-7 μονάδες, 50%), και η Ουγγαρία (-7 μονάδες, 35%). Στις χώρες αυτές από το 2005 σημειώθηκε μια μείωση του ποσοστού που μπορεί να μιλά ξένες γλώσσες όπως ρωσικά και γερμανικά.

Οι πέντε περισσότερο ομιλούμενες ξένες γλώσσες παραμένουν τα αγγλικά (38%), τα γαλλικά (12%), τα γερμανικά (11%), τα ισπανικά (7%) και τα ρωσικά (5%).

Σε εθνικό επίπεδο τα αγγλικά είναι η περισσότερο ομιλούμενη ξένη γλώσσα σε 19 από τα 25 κράτη μέλη όπου δεν είναι επίσημη γλώσσα (δηλαδή με εξαίρεση το ΗΒ και την Ιρλανδία). Για πρώτη φορά διερευνήθηκε και η στάση όσον αφορά το ρόλο της μετάφρασης στην υγεία και την ασφάλεια, την εκπαίδευση, την αναζήτηση θέσης εργασίας, την πληροφόρηση και την ψυχαγωγία, όπως κινηματογραφικές ταινίες και ανάγνωση. Οι προηγούμενες έρευνες του Ευρωβαρόμετρου σχετικά με τις γλώσσες διενεργήθηκαν για λογαριασμό της Επιτροπής το 2001 και το 2005.

Η ευρωπαϊκή έρευνα για τις γλωσσικές γνώσεις διεξήχθη την άνοιξη του 2011 και τα αποτελέσματα δημοσιεύονται σήμερα ύστερα από διεξοδική ανάλυση. Εξετάστηκαν περίπου 54 000 μαθητές σε 14 χώρες και 16 εκπαιδευτικά συστήματα (οι τρεις γλωσσικές κοινότητες του Βελγίου, η Βουλγαρία, η Κροατία, η Αγγλία, η Εσθονία, η Γαλλία, η Ελλάδα, η Μάλτα, οι Κάτω Χώρες, η Πολωνία, η Πορτογαλία, η Σλοβενία, η Ισπανία και η Σουηδία).

Από την αξιολόγηση προέκυψαν συγκρίσιμα στοιχεία σχετικά με το επίπεδο των γνώσεων ξένης γλώσσας των μαθητών ηλικίας 14-15 ετών. Σε κάθε χώρα εξετάστηκαν οι ικανότητες ανάγνωσης, προφορικής κατανόησης και γραπτής έκφρασης σε δύο από τις πέντε πλέον διδασκόμενες επίσημες γλώσσες της ΕΕ: αγγλικά, γαλλικά, γερμανικά, ιταλικά και ισπανικά. Επιπλέον, με βάση τα ερωτηματολόγια που συμπληρώθηκαν από τους μαθητές, καθώς και από περίπου 5 000 καθηγητές ξένων γλωσσών και 2 250 διευθυντές σχολείων, η αξιολόγηση διαπιστώνει ότι οι ικανότητες εκμάθησης γλωσσών συνδέονται στενά με τα προσωπικά κίνητρα, τα οποία με τη σειρά τους συνδέονται με την οικογενειακή κατάσταση, την εκπαίδευση όσο και την κοινωνία γενικότερα.

Πηγή: edunea.gr , esos.gr